

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szent István Campus

Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet

Gazdálkodás és menedzsment alapképzési szak

Az infláció okai, következménye és az árstabilitás elérése

Belső konzulens: Dr. habil Dedák István
főiskolai tanár, oktató

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Agrár- és
Élelmiszergazdasági Intézet
/ Közgazdasági és
Természeti Erőforrások
tanszék

Készítette: Vozár László Máté

Gödöllő

2024.

Az infláció okai, következménye és az árstabilitás elérése

Vozár László Máté

Gazdálkodás és menedzsment alapképzési szak, levelező munkarend

Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet

Belső témavezető: Dr. habil Dedák István főiskolai tanár,

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A szakdolgozatomban egy valamennyiünket érintő témával, a globális és magyar inflációval foglalkoztam. Az elmúlt évek ugyanis a világszerte elharapódzó - számos országban kétszámjegyű növekedést mutató - inflációval szembeni küzdelmekről szóltak. A fogyasztói árak növekedési ütemének megzabolázása Európában és hazánkban is óriási kihívást jelentett, mert nagyon súlyos és régóta nem látott inflációs folyamatok zajlottak.

A szakdolgozat egyik központi kérdése volt, hogy Magyarországon a legutóbbi rekord méretű infláció milyen belső és külső okok miatt alakult ki. A Központi Statisztikai Hivatal által közölt adatok alapján, 2022 év elején hazánkban az inflációs ráta már bőven kilépett az árstabilitást jelentő tartományból és 5% körüli szinten mozgott, melyhez képest az Európai Unióban még a tolerált, 2-3%-os szinten mérték a fogyasztói árak változását. Év végére pedig olyan szinten tovább romlott a hazai inflációs helyzet, hogy Magyarországon mérték a legmagasabb inflációs rátát az Európai Unióban. Az infláció megközelítette, sőt helyenként meghaladta a 20%-ot, míg ugyanezen időszak alatt az Európai Unióban átlagosan körülbelül 10% körül alakult az értéke.

A globálisan is magasnak tekinthető magyar inflációs helyzet kapcsán így hát kézenfekvőnek találtam megvizsgálni, azon hipotézisem, mely szerint hazánk inflációs adatai mögött specifikus, belső okok is meghúzódnak. Feltételeztem, hogy amennyiben a magyar adatok jelentősen eltértek a hasonló kitettségű országok inflációs adataitól, akkor nem csak egy külső inflációs nyomásról beszélhetünk, hanem belső okok is hatást gyakoroltak a folyamatokra. Egyrésztől ismertettem az elmúlt időszakok nagyobb inflációs sokkjait. A 2008-as válság és a COVID-19 utáni időszak gazdasági kihívásainak megértéshez áttekintettem a 1970-es évek inflációs időszakának eseményeit, tanulságait. Céлом volt, hogy bemutassam milyen tényezők

befolyásolják az inflációt és hogyan lehet a monetáris eszközökkel eredményesen kezelni a kialakuló inflációs sokkokat. A szakirodalmi áttekintés során megvizsgáltam továbbá, hogy a lakossági szereplők várakozásai milyen szerepet játszottak az elmúlt időszak nagyobb inflációs hullámaiban, valamint hogy milyen különbségek tapasztalhatók a hazai és az Európai Unió inflációs helyzet között. Mindezek alapján arra jutottam, hogy nem csupán külső tényezők, hanem belső, gazdaságpolitikai döntések is hozzájárultak a rekordmagas hazai inflációhoz.

A szakdolgozatom másik hipotézise az volt, hogy a hazai lakossági inflációs várakozások jelentősen befolyásolják az infláció tényleges alakulását, valamint hogy az egyén által érzékelt infláció és a hivatalos inflációs adatok eltérhetnek. Online kérdőív formájában primer kutatást végeztem annak érdekében, hogy egy átfogóbb képet kaphassak arról, hogy a magyar lakosság helyzetére hogyan hatott a legutóbbi inflációs nyomás. Saját, szubjektív megítélésük szerint milyen gazdasági helyzetben voltak előtte és hogyan reagáltak a legutóbbi magasabb inflációs környezet kihívására. Ezen felül vizsgáltam, hogy milyenek a várakozásaik a saját és hazánk gazdasági helyzetével kapcsolatosan a következő 1-3 évre. A kérdőívre adott válaszok megerősítették a hipotézisem azon részét, mely szerint az érzékelt és a hivatalos inflációs adatok eltérhetnek, ugyanis a válaszadók többsége súlyosabbnak érezte az inflációt, mint amit a hivatalos számok tükröztek. Primer kutatásom további eredményei alapján, azt láthattuk, hogy a válaszadók gazdasági várakozásai inkább negatívak, különösen rövidtávon, hosszabb távon (3 év) valamelyest pozitívabbak. A megkérdezettek tekintetében tehát negatív inflációs várakozásokról beszélhetünk, ez a jelenség pedig negatívan befolyásolhatja a fogyasztói és befektetői magatartást, ezzel tovább lassítva a gazdasági növekedést. Rámutattam arra, hogy a várakozások önbeteljesítő hatásként tovább gerjeszthetik az inflációt.

Következtetésként, gazdaságpolitikai javaslatként hangsúlyoztam a jegybanki hitelesség fontosságát, valamint a piaci szereplők inflációs várakozásainak kezelését az inflációs spirál elkerülése érdekében. Mindezekhez a jegybankok és a kormányzatok következetes és hosszú távú intézkedései szükségesek, amelyek képesek megfékezni a túlzott inflációt.